

STATISTIK & ANALYS

HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

Stig Forneng
2005-11-15

Snäv rekrytering till de konstnärliga högskolorna

De konstnärliga högskolorna rekryterar färre studenter med arbetarbakgrund och färre studenter med utländsk bakgrund än övriga högskolor. Det framgår av en specialbearbetning av uppgifter om nybörjare vid dessa lärosäten under de fem senaste åren som Statistiska centralbyrån utfört på uppdrag av Högskoleverket.

För nybörjare vid universitet och högskolor gäller generellt att studenter med arbetarbakgrund är underrepresenterade. Läsåret 2003/04 hade 24 procent av alla nybörjare vid universitet och högskolor arbetarbakgrund – jämfört med 34 procent bland personer i motsvarande ålder i befolkningen. Vid de konstnärliga högskolorna är genomsnittet under de senaste fem åren 12 procent, det vill säga hälften av det genomsnitt som gäller för alla lärosäten. Även studenter från lägre tjänstemannahem och studenter med sin bakgrund bland företagare och jordbrukare är underrepresenterade. Överrepresenterade är i stället i första hand studenter som kommer från så kallade högre tjänstemannahem. Nästan hälften av nybörjarna vid de konstnärliga högskolorna kommer från sådana hemmiljöer, jämfört med cirka 20 procent av alla i motsvarande ålder i hela befolkningen.

Nybörjare vid konsthögskolorna i Stockholm läsåren 1999/2000 – 2003/04

Lärosäte	Antal program- nybörjare 1999/2000–2003/04	Andel med arbetar- bakgrund, %	Andel med utländsk bakgrund, %
Danshögskolan	104	12	7
Dramatiska institutet	170	12	11
Konstfack	445	12	13
Kungl. Konsthögskolan	130	16	14
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	503	10	17
Operahögskolan i Stockholm	53	12	17
Teaterhögskolan i Stockholm	59	13	15
Beckmans Designhögskola	179	9	7
Summa	1642	12	13

Anmärkning: Av alla nybörjare vid universitet och högskolor läsåret 2003/04 hade 24 procent arbetarbakgrund, 16 procent hade utländsk bakgrund. Den senare andelen är ungefär densamma som den andel som gäller för hela den svenska befolkningen i för högskolenybörjare aktuell ålder. Andelen med arbetarbakgrund i samma ålder som för högskolenybörjare är 34 procent.

De konstnärliga utbildningarna ingår därmed i den grupp av utbildningar som har den snedaste sociala rekryteringen av samtliga högskoleutbildningar tillsammans med bland andra läkarutbildning, civilingenjörsutbildning och forskarutbildning. Fördelningen över olika sociala bakgrundsgrupper är för övrigt nästan identiskt densamma för nybörjare vid de konstnärliga högskolorna och för nybörjare i forskarutbildningen.

Även när det gäller andelen studenter med utländsk bakgrund är utfallet sämre vid de konstnärliga högskolorna – under förutsättning att bredd i rekryteringen räknas som ett positivt värde. I genomsnitt är andelen med utländsk bakgrund 13 procent under de senaste fem åren jämfört med 16 procent i befolkningen i motsvarande ålder.

Små skillnader mellan de olika konstnärliga lärosätena

Skillnaderna mellan de olika konstnärliga lärosätena i Stockholm är små när det gäller den sociala rekryteringen. Högst är andelen med arbetarbakgrund vid Konsthögskolan med 16 procent, lägst är den vid den privata Beckmans Designhögskola med 9 procent. Hälften av lärosätena i gruppen redovisar en andel som är 12 procent.

Även när det gäller andelen med utländsk bakgrund är variationen mellan lärosätena tämligen liten. Danshögskolan och Beckmans Designhögskola redovisar en andel motsvarande 7 procent, Dramatiska institutet 11 procent. För övriga varierar andelarna mellan 13 och 17 procent. Jämfört med befolkningsgenomsnittet 16 procent är det således i första hand Danshögskolan och Beckmans Designhögskola som redovisar en låg andel. Övriga ligger nära riksgenomsnittet. Musikhögskolan och Operahögskolan med 17 procent ligger till och med strax över riksgenomsnittet.

Nybörjare vid konsthögskolorna i Stockholm läsåren 1999/2000 – 2003/04 efter social bakgrund samt i jämförelse med befolkningen och samtliga nybörjare vid universitet och högskolor, procent

	Högre tjm	Tjm på mellannivå	Lägre tjm	Företagare, jordbrukare	Arbetare	Summa
Danshögskolan	40	29	12	8	12	100
Dramatiska institutet	42	28	9	9	12	100
Konstfack	43	30	7	8	12	100
Kungl. Konsthögskolan	43	26	12	3	16	100
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	51	24	7	7	10	100
Operahögskolan i Stockholm	45	26	7	10	12	100
Teaterhögskolan i Stockholm	33	38	13	2	13	100
Beckmans Designhögskola	45	25	14	7	9	100
Konstnärliga högskolor totalt	45	27	9	7	12	100
Alla nybörjare vid universitet och högskolor 2003/04	28	28	12	9	24	100
Nybörjare i forskarutbildning 2002/03	46	28	8	6	12	100
Alla födda 1983 i Sveriges befolkning	20	24	12	10	34	100

Uppgifterna

Bearbetningen av uppgifterna om studenternas bakgrund avser de konstnärliga högskolorna i Stockholm: Danshögskolan, Dramatiska institutet, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Operahögskolan i Stockholm, Teaterhögskolan i Stockholm samt Backmans Designhögskola. Uppgifterna kompletterar de uppgifter som tidigare redovisats för övriga universitet och högskolor. Konstnärlig utbildning finns också vid ett stort antal andra lärosäten, bland annat vid flertalet universitet, och ingår i den tidigare redovisningen.

De uppgifter som redovisas här avser samtliga nybörjare på respektive lärosätes programutbildningar. Då antalet nybörjare varje år är litet på flertalet av dessa lärosäten redovisas genomsnittet för de fem senaste läsåren, det vill säga nybörjare under läsåren 1999/2000 till 2003/04. Som i övrigt när det gäller uppgifter om social bakgrund avser uppgifterna nybörjare i åldrarna 18 till 34 år. När det gäller svensk eller utländsk bakgrund avser uppgifterna alla nybörjare upp till och med 64 års ålder. (Skillnaden är liten. Bara 30 av totalt 1 642 nybörjare under denna period var i åldrar mellan 34 och 64 år.)